

PERSBERICHT

Brupartners – Zelfstandige Ondernemers

“Barometer voor Brusselse zelfstandigen en KMO’s – 8ste golf”

Brusselse ondernemers dragen impact geopolitieke crisis grotendeels zelf.

De jongste Barometer voor Brusselse zelfstandigen blijft in het rood gaan. De gezondheids crisis is nog maar net onder controle of een nieuwe geopolitieke crisis dient zich aan, met fors stijgende energie- en grondstoffenprijzen als eerste desastreus gevolg. De Brusselse zelfstandigen en KMO’s tonen weinig optimisme, maar laten de moed niet zakken. Ze blijven investeren in personeel en marketing, ten koste van het eigen inkomen en soms ook de eigen gezondheid. De oorlog in Oekraïne impacteert 75 % van de Brusselse ondernemers. Amper de helft van de ondernemers wil of kan de verhoogde energie- en grondstoffenprijzen doorrekenen aan de klanten.

Dat blijkt uit de resultaten van de 267 respondenten die de Brusselse Barometer invulden de afgelopen maand.

Voor meer informatie, klik [hier](#).

VOORBIJE 6 MAANDEN

Ongeveer twee derde van de ondernemers geeft aan dat de rentabiliteit van haar activiteiten achteruitging. Zowel de inkomsten (kasmiddelen) als ook de algemene activiteit binnen de sector gingen achteruit. Onrustwekkend is ook dat bijna de helft van de ondernemers aangeeft dat hun eigen levenskwaliteit is verslechterd. Anderzijds worden de andere personeelsgerelateerde items zoals tewerkstelling, motivatie en kwaliteit van het personeel in grote mate als stabiel ervaren. Dit geldt ook voor de betalingstermijnen van de klanten (62 %), al duiden de overgebleven respondenten bijna uitsluitend een verslechtering van de situatie aan (36 %).

Ondernemersperspectieven en vooruitzichten

Evolutie van de situatie in uw onderneming

N-229

Alle sectoren

Q: Vindt u dat de situatie van uw onderneming in de afgelopen 6 maanden op volgende vlakken is verbeterd / stabiel gebleven / verslechterd

Verbeterd	Stabiel	Verslechterd	
6%	67%	27%	De tewerkstelling (het aantal personen dat wordt tewerkgesteld)
5%	64%	31%	De motivatie van uw personeel
6%	74%	20%	De kwaliteit van uw personeel
12%	34%	54%	De omzet
7%	34%	58%	De kasmiddelen (de 'vrije kasstroom')
4%	42%	53%	De financiële middelen die beschikbaar zijn voor investeringen
8%	31%	61%	De rentabiliteit van uw activiteiten
10%	49%	41%	De gezondheid van uw bedrijf
8%	36%	56%	De activiteit/conjunctuur binnen uw sector
2%	62%	36%	De betalingstermijnen van uw klanten
11%	37%	52%	Het orderboek/aantal klanten
8%	44%	48%	Het plezier waarmee u uw beroepsactiviteit uitoefent
4%	42%	55%	Uw levenskwaliteit

In vergelijking met de vorige bevraging (oktober 2021), merken we voor bijna alle factoren een groter wordend verschil tussen diegenen die de situatie als verbeterd en als verslechterd beschouwen. Bij het plezier waarmee de ondernemer zijn beroepsactiviteit uitoefent zien we dat het verschilpercentage zich op het hoogste niveau bevindt overheen alle golven. Bijna de helft van de ondernemers duidt aan dat dit is verslechterd. Voor de levenskwaliteit is dat zelfs 55%. Gelijke percentages als bij de eerste bevraging van de coronacrisis (golf 5 in oktober 2020).

Op de vraag wat de belangrijkste oorzaken zijn van deze malaise, staan uiteraard de stijgende energiekosten. 81% van de Brusselse ondernemers duidt de energiekosten aan als belangrijkste negatieve factor, gevolgd door de loonkosten (58%). Ook de

stadsinrichtingen in Brussel worden als een negatieve factor ervaren (56%).

PRIORITEITEN VOOR DE KOMENDE 6 MAANDEN

De veerkracht van de ondernemers blijkt wel uit de domeinen waarin ze zullen investeren.

In de komende maanden willen de ondernemers zich vooral toeleggen op marketing (43 %) en het blijven runnen van de onderneming op de huidige manier (39 %; “*business as usual*”). Het inzetten op persoonlijke vorming komt op plaats 3.

Deze top 3 is gelijkaardig aan die in golf 7; alleen zijn nu positie 2 en 3 van plaats gewisseld.

In vergelijking met golf 7 wil men iets meer inzetten op het investeren in materiaal, machines en rollend materieel. Ook de verkoop of overname van andere activiteiten wordt meer in overweging genomen. Minder aandacht wil men besteden aan onderzoek en ontwikkeling en persoonlijke vorming, althans in vergelijking met golf 7.

Ondernemersperspectieven en vooruitzichten

Prioriteiten voor de komende 6 maanden

Wat zijn de prioriteiten die u in de volgende 6 maanden voor uw onderneming wil stellen? 🗳 Kies ten minste 3 antwoorden uit de lijst.

Prioriteiten voor alle sectoren samen N-220

43 %	De marketing (reclame, vertegenwoordiging,...)
39 %	Business as usual (geen bijzondere prioriteit)
30 %	Uw persoonlijke vorming
28 %	De investeringen in het inrichten van uw lokalen/installaties
28 %	Verkoop of overname van andere activiteiten
27 %	De investeringen in informaticamateriaal en/of telefonie
21 %	Het opleiden van uw personeel
19 %	De investeringen in materiaal/machines/...
19 %	Kapitaalwerving of kredietaanvraag
18 %	Onderzoek en ontwikkeling
17 %	Het aanwerven van personeel
14 %	Gespecialiseerde expertise/externe consultancy
14 %	De investeringen in rollend materieel (auto's, vrachtwagens, bestelwagens,...)
9 %	De inspanningen op het vlak van export
7 %	De maatschappelijke activiteiten (mecenaat, sponsoring,...)
16 %	Andere: verhuis van mijn activiteiten (11) / Stopzetten/pensioen (4) / Overleven (3) / Renovatie (2) / E-commerce (1)

FOCUS: Energieprijzen EN Oekraïne

In de enquête werd ook gepolst naar reactie van de ondernemer op de stijgende energiekosten en naar de impact van de oorlog in Oekraïne.

Focus - energie

De aanpak van een verhoogde energiekost

N=240

algemeen

Q: Welke acties hebt u ondernomen om de impact van een verhoogde energiekost op te vangen?

52%	Verhoging van de prijzen van mijn producten
43%	Afname van mijn persoonlijk inkomen
36%	Afname van mijn energieverbruik
15%	Daling van mijn personeelskosten
11%	Verandering van leverancier
11%	Investerings op het vlak van energie
9%	Wijziging in mijn aanbod producten/diensten
9%	Verhoging van mijn productiviteit
13%	Andere: verhuizen / activiteit stopzetten / Harder/langer werken

52 % van de ondernemers zal de stijgende energie- en grondstoffenprijzen doorrekenen aan de klanten. De andere 48% dus niet! Opvallend is ook dat er meer ondernemers zijn die het persoonlijk inkomen verminderen (43%), eerder dan het doen dalen van de personeelskosten (15%). De Brusselse ondernemers putten dus in eerste instantie uit de eigen reserves of trekken de buikriem aan, alvorens de verhoogde kosten op hun klanten af te wentelen of de loonlasten te doen dalen.

Focus - Oekraïne

De impact van de oorlog in Oekraïne

N-240

algemeen

Q: Welke impact heeft de oorlog in Oekraïne op dit moment op uw bedrijf?

60%	Stijging van de energieprijzen
43%	Stijging van de grondstofprijzen
25%	Geen invloed
16%	Vertraagde levering van grondstoffen
8%	Vertraging/stopzetting van de verkoop op andere Europese markten
5%	Vertraging/stopzetting verkoop op de Oekraïense/Russische markt
5%	Zoeken naar nieuwe leveranciers en/of partners
3%	Vertraging/stopzetting van de verkoop op Oost-Europese markten
3%	Vertraging/stopzetting van de verkoop op markten buiten de EU/Oekraïne/Rusland
10%	Overige: <ul style="list-style-type: none">• Daling van het aantal klanten (2)• klanten kopen minder veel (2)• Meer concurrentie (1)• Verhoging transportkosten (1)• Annulering van evenementen (1)• Geen krediet meer toegekend door banken (1)• Onzekerheid bij klanten (1)

Slechts 25 % van de Brusselse ondernemers zegt geen invloed te ondervinden van de oorlog in Oekraïne. Maar bijna de helft (43%) zegt dat naast de energieprijzen (60%) ook de grondstoffenprijzen sterk zijn gestegen. Dit is uiteraard sterker het geval bij de industrie (65 %) en de handel en horeca (61 %), dan bij de diensten (22%).

In het licht van deze vaststellingen formuleert Brupartners Zelfstandige Ondernemers volgende aanbevelingen aan de Brusselse autoriteiten:

- **Algemeen economisch beleid:** de ene crisis volgt de andere op en doet de ondernemers naar adem happen. Relance wordt stilaan een 'state of mind' – het zich permanent 'heruitvinden' is altijd al een eigenschap geweest van de sterke ondernemingen en ondernemers, maar nu is het een vereiste om te overleven – het is niet meer “*nice to have*”, maar “*need to have*”. Het zorgvuldig monitoren van de impact van het beleid op de economie is dus van groot belang. Brupartners Zelfstandige Ondernemers vraagt dus dat de Regering bij elke beleidswijziging op vlak van stedenbouw, mobiliteit, leefmilieu en fiscaliteit zorgvuldig de impact ervan op de ondernemingen, analyseert.
- **Begeleiding:** 39% van de ondernemers blijft in de modus '*business as usual*'. De ambitieuze doelstellingen van de '*Shifting Economy*' riskeren aan hun voorbij te gaan. Er zal dus heel wat sensibilisering en overtuigingskracht nodig zijn om deze transitie hoger op de agenda van de Brusselse ondernemers te krijgen. In tijden van crisis is dit een dubbele uitdaging: veranderen om te overleven is iets anders dan veranderen om te versterken.
- **Energie:** De energieprijzen swingen de pan uit en alle ondernemers zijn hierover zeer bezorgd. Deze hoge energieprijzen creëren een momentum om ondernemers te sensibiliseren om over te gaan tot investeringen in duurzame energie. De Gewestregering heeft niet veel impact op de energieprijzen zelf, maar kan wel deze investeringen ondersteunen. De communicatie van de hernieuwde Renolution-premies moet zich daarom niet alleen naar de particulieren richten, maar ook naar de ondernemers. Een aantal premies, specifiek voor investeringen van bedrijven, moeten worden versterkt of gecreëerd.

Meer informatie: www.barometervoorzelfstandigen.brussels

Contact :

Sophie Heuskin – Voorzitster van Brupartners – Zelfstandige Ondernemers

0494/302631 – sophie.heuskin@ucm.be

Anton Van Assche – Ondervoorzitter van Brupartners – Zelfstandige Ondernemers

0478/444119 – anton.vanassche@unizo.be